

28. 07. 2021 Večer

Naslov: Kaj vse ponuja digitalna trboveljska baza

Avtor: Petra Zemljič

Rubrika/Oddaja: KULTURA

Gesla: MAŠA JAZBEC, MREŽA RUK, DDT LAB, SPECULUM ARTIUM

Stran/Termin: 16

Naklada: 25.010,00

Površina/Trajanje: 697,00

Žanr: POROČILO

HUMANIZACIJA TEHNOLOGIJE

Kaj vse ponuja digitalna trboveljska baza

Lastna visokotehnološka umetniška produkcija laboratorija raziskovalne umetnosti in kulture DDTlab v Trbovljah

Petra Zemljič

Konzorcij treh slovenskih institucij, ki se združuje v tako imenovani mreži RUK, je projekt za zagon okolja, kjer gospodarstvo sodeluje z umetnikami. Odkar mreža raziskovalnih centrov umetnosti deluje, so v Mariboru, Trbovljah in Kopru nastali laboratoriji in projekti, ki združujejo ideje, njihov razvoj, načrtovanje in produkcijo na področju umetnosti, kulture, znanosti, tehnologije, gospodarstva, tudi ekologije. Na enem mestu se prenašajo znanje in izkušnje, saj je vzpostavljena tudi tehnična podpora za umetniške in kulturne projekte. Sploh intermedijske, kar dokazujejo v trboveljskem DDTlabu v prostorih Katapulte, kjer sicer delujejo podjetja zelo različnih panog. V hiši razvijajo od simulatorjev letenja do modnih oblačil, od aplikacij za izgubljene ključe do pristopa k učenju otrok, od prehrambne do tehnološke industrije.

*Razvijajo od simulatorjev
letenja do modnih oblačil,
od aplikacij za izgubljene
ključe do pristopa k učenju
otrok, od prehrambne
do tehnološke industrije*

"Tu je kup visokotehnoloških podjetij, umetniki pa smo jim v delovanje prinesli kreativo, malce out of the box razmišlanja. Ker si prizadavamo za humanizacijo tehnologije," začne dr. Maša Jazbec, ki DDTlab vodi od leta 2019 in s sodelavci ustvarja na področju povezovanja umetnosti, znanosti in novih tehnologij. Soustvarjava festival novomedijske kulture Speculum Artium, je

gostujoča profesorica na magistrskem oddelku Interface Culture na Univerzi za umetnost in dizajn v Linzu ter članica Nacionalnega sveta za kulturo. O svojem delu je predavala na UCLA - Design Media Arts department in mnogih drugih institucijah. V Trbovljah so med znanstveniki, umetniki in podjetniki vzpostavili močne vezi in tudi projekte, vse več je sodelovanja z učenci, dijaki, študenti. Celjski Tehno park, kjer so pred časom gostovali, je bil magnet za mlade.

Eden odmevnješih projektov tega laboratorija je Vrtoglavti ptič 2020/Vertigo Bird 2020, 360-stopinjski video vzpona na vrh trboveljskega dimnika, ki so ga posneli z akrobatsko skupino Dunking Devils. Njihov zadnji raziskovalni projekt, slikanje z možganskimi signali, je ravno zaradi sodelovanja kreativnih industrij z gospodarstvom nagradila Gospodarska zbornica, prejeli so tudi državna priznanja.

Letos so v laboratoriju dokončali pilotni projekt NeuroFly, ki predstavlja BCI - možganski računalniški vmesnik. Slednji sploh veljajo za enega največjih tehnoloških prebojev v zadnjih desetletjih, saj znanstvenofantastične podobe vse bolj približujejo realnosti. V DDTlabu so z njegovo pomočjo na primer že razvili projekt BCI slikar. To je raziskovalni projekt slikanja z možganskimi signali oziroma enostavneje - to je slikanje z mislimi. "Vnaprej smo pripravili nabor slikarskih potez, ki jih izberemo z mislimi, na digitalno platno pa na-

slikamo abstraktno sliko. Slikarske V Trbovljah razvijajo tudi re-poteze niso naključne, izbrali smo habilitacijske pripomočke, kot je jih po načinu slikanja akademske-robotska roka, atrakcija je huma-ga slikarja Janeza Kneza. S tem so noidni družabni robot Eva, ki rada časno prikazujemo našo zasavsko odpira ključna vprašanja o tehnolo-kulturno dediščino, in to na kreati-ški družbi. Ukvajajo se s sistemi z ven način. Veliko mladih ne poznamajhni napravami, tako imeno-Janeza Kneza, preko tega projekta pa vanimi oddajniki LoRa, s katerimi bi so ga spoznali," opisuje sogovornica v Nubskih gorah omogočili omrežje

Na osnovi tega vmesnika so raz-za komunikacijo s pametnimi televili kar nekaj projektov in aplikacij, foni. V projektu sodelujejo s **Tomom** tudi virtualni napredni simulator **Križnarjem**.

letenja. "Z AFormX, našim najuspe- Zelo popularni so tudi njih-šnejšim podjetjem za aviacijo, smo vi programi virtualne resničnosti, ga razvijali od lani. Projekt je sedaj kjer sam sestavljaš in animiraš svoj uvrščen v predstavitev Slovenije na svet. Izobraževalni program pletejo Expo v Dubaju kot dober primer z umetniškimi rezidencami in raz-sodelovanja z umetnostjo, znan- ličnimi sodelovanji, tudi medgener-stvo in gospodarstvom. Mladim racijskimi. Letos sta odmevala mladi prikazujemo te prehode iz indu-tehnolog **Matic Bernot** s Srednje teh-strijskih tehnologij v družbene. Naniške in poklicne šole Trbovlje in šolah žal takšne tehnologije nimajo, **Jani Novak** iz skupine Laibach, ko šolski kurikulumi pa so zastareli, sta razvila aplikacijo AR Laibach. Ta Na področju robotskega slikanja in omogoča, da preko pametnega tele-kontroliranja smo razvili toliko apli-fona ali tabličnega računalnika do-kacij, mladi imajo telefone in pozna-živite kultne plakate te skupine na jo nove tehnologije, šola pa nima niti nov, inovativen način. Aplikacija enega programa za digitalizacijo. Ali spremlja razstavo Laibach 4 dekade bodo mlade pripeljali k nam ali ne, v Zasavskem muzeju Trbovlje, ki je je žal še vedno odvisno od posame-vpogled v zbirko več tisoč člankov znih profesorjev."

o skupini iz najpomembnejših sve-tovnih časopisov in revij. Pri obliko-vanju razstave so digitalizirali skoraj 6000 člankov in s tem vzpostavili največjo digitalno bazo Laibacha.
Dr. Maša Jazbec Foto: Arhiv DDTlab

